

ההרמוניה האלוקית

א. שכר המצוות בזה העולם הוא חידה סתומה, קבלנו מחכמינו ששכר המצוות הוא בעולם הבא, וכן רואות עינינו שאין כאן מקום השכר. מאידך מבטיחה התורה, עקב תשמעון את המשפטים האלה... ואהבך וברכך והרבך... ברוך תהיה... רוב ברכות בעולם הזה מחמת קיום התורה.

ב. בציווי הבורא ישנם מצוות עדות חוקים ומשפטים, כששם משפטים משמש בדרך כלל על דיני הצדק החברתי, על ההרמוניה המושלמת בין בני אדם. אמנם כאן, תלתה התורה את הרווחה החמרית בקיום כל התורה, בלשון המשפטים, על אף שהמדובר הוא על קיום כל המצוות.

ג. הצדק המשפטי קובע שעל האדם לקיים את כל מצוות השם בלא להמתין לקבלת שכר מצידו, על כן נקראו כל המצוות על שם המשפט, אך עקב עשיית המצוות נטבע בבריאה שהיא כולה תשרת עשייה זו ותתן מטובה, לא כשכר לעושה המצוה אלא כקיום ייעודה על ידי האדם.

ד. משום כך קבלנו מחכמינו דבר נוסף, אל לנו לחשב גודלן של מצוות, איזו מהן גדולה ואיזו קטנה יותר, אלא נראה את כולם בשווה כמשלימות את המטרה הסופית. אמת ששכרן של מצוות שונה האחת מהשניה, אך השלימות וההרמוניה, ייעוד הבריאה תלוי דוקא בקיום כל הפרטים במידה שווה.

ה. 'והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה', עקב משמש על שני עניינים, האחד, בעקבות עשיית התורה כמשפטים מחוייבים יתנהג גם הטבע כולו במשפט המחוייב לו לסייע בעד קיום המצוות.

שנית, המצוות שאדם דש בעקביו ואינו רואה בהם את עיקרי חיובו מחמת קטנות המעשים ההם לפי שכלו, הם אלו המשפיעות על השלמות של מעשיו כמשפט מחוייב כי בהעדרם אינו עושה את המצוות אלא כהבנת שכלו בגדולתם, והם גם המשפיעות על משפט תגובת הארץ לאדם השלם.

מעוניין לקבל מאמרים בסגנון זה? K0548541508@gmail.com

אשמח לקבל תגובות והארות. אשמח אם תעביר למתעניינים. מנחם קלמן